

V gore s čelado

Zaščita za glavo

✍ Matjaž Šerkezi

Čelada je obvezni del tehnične opreme vsakega planinca in alpinista, ki hodi po gorah. Že kamenček lahko povzroči resne poškodbe glave, zato Planinska zveza Slovenije priporoča njeno uporabo na planinskih poteh. Mogoče nas bodo prepričali naslednji podatki: človeška glava je sposobna brez poškodb prenesti sile do 1000 kN. 5-kilogramski kamen, ki pade z višine 2 metrov, pade na nas s silo 1800 kN.

NEKAJ UPORABNIH NASVETOV ZA NOŠNJO ČELADE:¹

- Kdor jo pogosto nosi, naj ima čim bolj športno ostrizene lase. Tako se bo izognil zoprnemu srbenju ali bolečinam.
- Čelada naj bo vedno pravilno zadržana – ne preveč in ne premalo. V prvem primeru tišči in ovira prekrvavitve, v drugem pa se močno zmanjša njena učinkovitost pri padcu ali stranskem udarcu.
- Čelade med plezanjem ne snemamo. Lahko se nam izmuzne iz rok, poleg tega pa se kaj hitro prehladimo zaradi oznojene oziroma mokre glave.
- Čelade ne smemo nikoli barvati ali nanjo lepiti kakršnih koli nalepk, ker to vpliva na kemično zgradbo zunanje lupine, posredno torej tudi na njene fizikalne lastnosti. Če čelado čistimo, to storimo z gobo, vodo in milnico. Za notranji del trakov, mreže in blazinice ne uporabljamo nobenih pršil za madeže, razen če so od istega izdelovalca.

Pri nakupu čelade ali samovarovalnega kompleta Zavarovalnica Tilja za člane PZS prispeva 15 EUR. Popust se uveljavi ob predložitvi fotokopije računa, fotokopije izkaznice PZS s plačano članarino za tekoče leto in ob predložitvi transakcijskega računa, kamor se nakaže znesek popusta.

PRI NAKUPU ČELADE MORAMO BITI POZORNI NA NASLEDNJE:

- imeti mora nalepki z oznakama UIAA in CE, ki zagotavljata, da je prestala ustrezne teste, proizvajalec pa zagotavlja kvaliteto izdelka,
- biti mora čim lažja, teža naj ne bi presegla 340 gramov,
- poskusimo jo s tanjšo kapo na glavi, najbolje je izbrati čelado z nastavljivim delom za obseg glave, ki omogoča njegovo prilagajanje glede na potrebe,
- ima naj že vgrajene nosilce za čelno svetilko,
- imeti mora dobro zračenje po sistemu dimnika (točno določeni višina in oblika lukenj, pravišnja količina hladnega zraka od spodaj ter nabrušena notranjost lupine).²

PRIMERI ČELAD

Black Diamond Tracer

Teža: 245 g

Izredno lahka čelada je namenjena alpinistom in plezalcem. Polikarbonatna lupina in notranjost iz EPS³ pene ji dajeta čvrstost in odlično absorpcijo energije. Zračenje omogoča 17 zračnikov, ki so pokriti in neprepustni za vodo. Na voljo je v treh velikostih in štirih barvah. Vdelane ima štiri nosilce za čelno svetilko.

Camp Armour

Teža: 340 g

Čelada je namenjena številnim gorskim pustolovščinam: planinarjenju, trekingu, lažjim plezalnimi smerem in feratam. Termoplastična

¹ Bine Mlač, Oprema za gore in stene, Ljubljana, PZS, 1999, str. 189.

² Bine Mlač, Oprema za gore in stene, Ljubljana, PZS, 1999, str. 188.

³ EPS (ekspandiran polistiren) poznamo z drugo besedo kot stiropor.

lupina ima deset zračnikov, kolešček za boljše prileganje glavi in enostavno pripenjanje. Nanjo lahko pripnemo čelno svetilko s pomočjo štirih nosilcev. Na voljo je v petih barvah in treh različnih velikostih: moška, ženska in otroška.

Edelrid Targa

Teža: 380 g
Čelada je nizko oblikovana, sestavljena iz lupine ABS⁴ in notranjosti iz EPS pene. Omogoča prilagajanje obsegu glave od 52 do 64 cm. Odlikuje jo visok varnostni faktor. Zaradi nizke oblike je primerna za športne plezalce.

Kong Scarab

Teža: 255 g
Lahka čelada ima certifikat za štiri športne panoge: planinarjenje, kolesarjenje, kajak in jahanje. Sistem Perfix s koleščkom omogoča enostavno prilagajanje čelade obsegom glave od 51 do 62 cm. Poleg štirih nosilcev za čelno svetilko ima 21 odprtih zračnikov za udobje. Čelada je idealna rešitev za vse, ki se ljubiteljsko ukvarjajo z več športi.

Mammut Skywalker II

Teža: 380 g
Čelado odlikuje osem zračnikov, plastična lupina in udobna notranjost iz stiroporne pene. Prilagodljiva zanka in sistem Perfix omogočata udobno prilagajanje čelade različnim velikostim glav. V lupino so vdeleni štirje nosilci za čelno svetilko. Odlična je za ferate in zahtevne planinske poti.

Petzl Meteor III

Teža: 235 g
Čelada je ena izmed najlažjih na tržišču, namenjena alpinistom za plezanje dolgih smeri. Sestavljena je iz polikarbonatne lupine in stiroporja v notranjosti. Ima enostaven sistem za prilagajanje obsega glave od 53 do 61 cm. Na njej so štirje nosilci za čelno svetilko in nastavek za dodaten vizir. Za zračenje poskrbi 17 zračnih lukenj.

Wild Country Alpine Shield

Teža: 260 g
Čelada je novost v letu 2009. Sestavljena je iz polikarbonatne lupine in notranjosti iz EPS pene. Za večjo trdnost in dodatno zaščito lahko na lupino povežemo še dodaten polikarbonatni ščit in s tem zmanjšamo možnost poškodbe čelade zaradi ostrih kamnov in ledu. Čelada je uporabna za moške, ženske in otroke ter za obsege glav od 53 do 61 cm. Poleg štirih zračnikov ima še štiri vdeleno nosilce za čelno svetilko.

Singing Rock Terra

Teža: 270 g
Je lahka, hibridna čelada s polikarbonatno lupino in notranjostjo iz stiroporne pene. Za zračenje skrbi 12 zračnikov. Vgrajeni so štirje nosilci za čelno svetilko, ena velikost čelade je uporabna za obsege glav od 51 do 60 cm. Idealna je za lažje plezalne ture in ferate.

Čelada po izbiri avtorja je Petzl Meteor III.

⁴ ABS (akrilonitril butadien stiren) je splošno uporabljen polimer, ki se uporablja v temperaturnem območju od -25 °C do 60 °C.